

Tanácsülés Mórahalmon

Közérdekű bejelentések és a kisárutermelés helyzete

Mórahalom városi jogú nagyközségi tanács tegnap csütörtökön délután ülést tartott a művelődési házban. A testület megvitatta és elfogadta a vb két tanácsülés közötti tevékenységéről, a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, a tanács fórumokon elhangzott közérdekű bejelentések és javaslatok megvalósításának sorsáról szóló beszámolót. Tájékoztató a helyi kisárutermelés eredményeiről is.

A mórhalmi tanács örömmel állapította meg, hogy a közéleti fórumokon egyre több helybéli lakos vesz részt, kér szót és tesz közérdekű javaslatot. Például a falugyűlésen tavaly 250-en jelentek meg, az idén már 400-an jöttek el. A mórhalmi emberek hozzászólásukban elsősorban a köztisztaság, a környezetvédelem, a közlekedés, az útjavítás, a belvíz elvezetésének gondjaival foglalkoznak, hogy csak a legfontosabb témákat említsük. A tanács tagjai beszámolókat látogatásuk után nem annyira népszerű mint a falugyűlések. A résztvevők megoszlása választókerületenként igen eltérően alakul. A tanya területen kisebb az érdeklődés, mint a központi körzetekben. A tanács megállapította, hogy ezen a helyzeten indokolt változtatni.

A tanácsülés értékelte a közérdekű bejelentések javaslatok elintézésének helyzetét. Például sokan szavazták, hogy a közterületek szemétesek. Ezen a helyzeten elsősorban a lakók nagyobb gondosságával, önfelügyelmével és ha szükséges a társadalmi munkában szervezett takarítással lehet változtatni. Fákat kérnek az utcák parkosításához. A ta-

nács a lehetőségekhez képest mindent megtesz, hogy ez a kérés megvalósuljon. Többen felvetették, hogy a nagy, súlyos kamionok, járművek rongálják a szilárd burkolatú utakat. A szakigazgatási szervek a műszaki bejárások után döntenek arról, hogy a nehéz járműveket kitiltsák-e az új utszakaszokról. Néhány utcában nem megfelelő a közvilágítás. A DÉMASZ a bejelentéseket vizsgálta, s válaszában leírta, hogy külön szerződés alapján a község területén kisiparos végzi a javításokat. Az ő kötelessége a havonkénti ellenőrzés és a hibák elhárítása. Többen kérték, hogy a mozgó-

boljt ne csak az önkiszolgáló előtt álljon meg, hanem műszakváltáskor a nagyobb munkahelyek előtt is. A kereskedelem illetékesei az észrevételt indokoltan találták és intézkedtek is.

A mórhalmi tanács a közérdekű bejelentések intézésének sorsát végül is így sűmmázta. A jogos észrevételek panaszok után a tanács szervek gyorsan cselekedtek.

A mórhalmi gazdák kisárutermelésének eredményeit a testület úgy értékelte, hogy a helyi Homokkultúra Mezőgazdasági Szakszövetkezet évek óta sokoldalúan segíti a háztáji gazdaságokat.

Volán-felkészülés az őszi szállításokra

Az őszi hónapok a közúti fuvarozóvállalatokra is többfeladatokat rónak. Nagy munkát adnak a mezőgazdasági betakarítások, folyóknak még az építkezések, s már itt az ideje a tüzelőszállításnak is. A Volán-vállalatok az év eddig eltelt részében a csökkenő megrendelések miatt 4 százalékkal kevesebb árut fuvaroztak, mint tavaly ilyenkor. Ezt az elmaradást is az év utolsó hónapjaiban kell pótolniuk. A vállalatok jó előre felkészültek a megnövekedő igények kielégítésére: járműparkjukat felülvizsgálták, a szükséges javításokat elvégezték, s készen állnak arra, hogy eszközeiket a várható munka jellegének megfelelően átcsoportosítsák. A dolgozókat is fel-

készítették a növekvő feladatokra: átszervezésekkel, szükség esetén túlmunkával hidalják át az átmeneti nehézségeket.

A legnagyobb, az 1-es számú Volán Vállalat eleve úgy szervezte meg a munkáját, hogy az év vége ne állíthatósa megoldhatatlan feladatok elé. A nem szezonális cikkekkel — mint például a kő, a kavics és egyéb, szóródó tömegárak — igyekezett az úgynevezett előszállítás keretében elfuvarozni. Úgy alakították a szabadságkiadását is, hogy ősszel ne legyen hiányos a létszám. A járműparkot felülvizsgálták, s — gmk-k bevonásával — megszervezték a csúcsforgalom idejére a karbantartó szolgálat szombat-vasárnap-munkáját.

Hogy „muzsikál” a Hangszergyár?

Ugyan-vajon tudja-e mindenki, hogy van Szegednek egy kis gyára, amelyik az egész országban egyedül csinál vonós és pengetős hangszereket? Persze, így már könnyű kitalálni. Iga-ziból nem nagyon, és nem sokat tudnak róla, hiszen nem kenyeret süt, nem tejet zacskóz és nem kolbászt tölt, de bizony még portékáinak java részét (80—82 százalékát) sem hazai boltokban adja el, hanem külföldön. Hegedűket és cittrákat gyárt, s jó vevője egész Európa, de még a tengereken túl is veszik az áruját. Mégis nagy a csend körülötte. Nagy, mert ráadásul ilyen jellemzőkkel együtt is inkább csak „púp” a város hátán, semmint szépségtapas. Komolyra fordítva a szót: a Szegedi Hangszergyár, ahol ugyan alig 130 ember dolgozik, gondok hálojában tornázik immár évek óta. Kicsi a bér (az idei várható évi átlagkereset 47 ezer 600 forint); nincs szakmai utánpótlás (alig kap szakmunkástanalut); terjeszkedni képtelen (berekstődött a Hétvezér utcába); és nincs fejlesztési alapja (tanács vállalat lévén, a gazdával együtt szűkölködik).

Öt évvel ezelőtt is ez volt a diagnózis — most is. S e dátumokra azért hivatkozunk, mert a tanács végrehajtó bizottsága, napi-rendre tűzve ennek a tanács vállalatnak a gazdálkodását, akkor is, s legutóbb is ugyanazt állapí-

totta meg. Tehetetlen szomorúsággal.

A képlet nem túl egyszerű. A tanács nehezen tudja beilleszteni gazdálkodási rendszerébe ezt az üzemet, hiszen nem a városelátás, a városüzemelés szolgálatában dolgozik. Tulajdonképpen nem illeszkedik profiljával a városi szükségletek rendszerébe. Exportterdekeltésű üzem, de túl nagy tételt nem jelenthet a maga termelési értékével a külkereskedelemben sem. Nem is kapott rajta az Ipari Minisztérium, amikor kebelébe vont más gyárakat. Maradt tehát a gazdaság „senki földjén”. De ezzel a dilemma még mindig nem teljes. Ez a kis gyár, amikor valutát hoz az országnak (s ki becsülhetné le a jelenlegi világgazdasági helyzetben akár csak a kis tételket is!), egyúttal valami erkölcsi hasznot is be-kasszíroz Szegednek, hiszen elviszi névjegyét a világ minden kontinensére.

Nem mindennapi szakma ez. A vonós hangszereknek 30-féle méret- és minőség-variációja, a pengetős hangszerek 8—10 típusa készül itt, szinte manufaktúrális körülmények között. Valami nagy gépesítésre nem is lehet spekulálni, hiszen, ha meggondoljuk, hogy egy-hegedű 72 alkatrészből 1500 munkaművelettel készül (pedig nem is Stradivári!), a műszaki színvonal nem ugorhat világsúcsot. De az a kis gyár azért tartja magát. Csökkenő létszámmal, elmaradt átlagbérral, beresztelt területen, s mégis, évről évre valamelyest jobb

jövedelmezőséggel és nagyobb nyereséggel. Am, ha messzebbre kalkuláljuk sorsát, jövőjét, a prognózis nem tartalmaz kövőbb vizsgálásokat. A dilemma pedig izgalmas, még ha nem túl életbevágó is a népgazdaság számára: miközben a gyár termékeinek jó és gazdagodó piaca vannak, s e piacokon még terjeszkedni is lehetne, ennek a kis gyárnak munkaerőgondjai és fejlesztési nehézségei a tanács gazdálkodásban szinten leküzdhetetlennek tetszenek.

Egy szép és rokonszenves szakma vergődésének va-

gyunk tehát tanú. A Szegeden dolgozó ipari munkások keresetének átlaga alatt fizető gyár (tavaly az átlagos havi jövedelem csak a 3800 forinthez közelített a gyárban!) ugyan mivel tudna vonzást gyakorolni pályaválasztó fiatalokra, családalapítás gondjaival lefoglalt generációkra vagy jobb nyugdíjra törekvő idős szakemberekre? A gondok már túl esnek a szakmaszeretet határain.

Izgalmas vita kerekedett a városi tanács végrehajtó bizottságának ülésén a téma körül. A testület szívesen „meglökte” volna a gyárat akár százmillióval is, mert az itt dolgozó emberek erőfeszítései igen rokonszenvesek, ám manapság az ilyen megoldások illúziórikusak. A gazdasági szabályozás rendszerében kell kisikerednie a megoldásnak, saját erőből, joggal kacsintva arra a szerény, de mindenképpen fontos népgazdasági érdekre, külkereskedelmi sikerre is, amit a szegedi hangszergyár garantál.

Hogy „muzsikál” a Szegedi Hangszergyár? — csupán hangzatos címnek tetszik bizonyosan a téma körülménye után. De a szegedi ipar mennyivel szegényebb lenne a hangszín nélkül? Tényleg valami központi segítségért sóhajt ez a kis gyár. Munkájának haszna azzal együtt sem elsősorban szegedi érdek, hogy a város ipari színképében sajátos és eredeti. Lehet, hogy egy vállalkozó szellemű tévesz meggazdult volna a szegedi hegedűkkel...

Egy tétel, attól, hogy nem túl nagy, még elég fontos lehet. A hivatalos megállapítás így fogalmazott: „A gondok és problémák ellenére a vállalat biztosítani tudta tevékenységének és elsősorban tőkés exportjának szinten tartását, termékeinek jó minőségével állta a piaci versenyt, amit kedvezően kell értékelni a folyamatos létszámcsökkenés ellenére. A termeléssel összefüggő létszám és egyéb problémák megoldásához a helyi állami és pártiszervek további támogatása szükséges.”

A szándék világos és tiszta. De hogy mire futja majd belőle...

Sz. S. I.

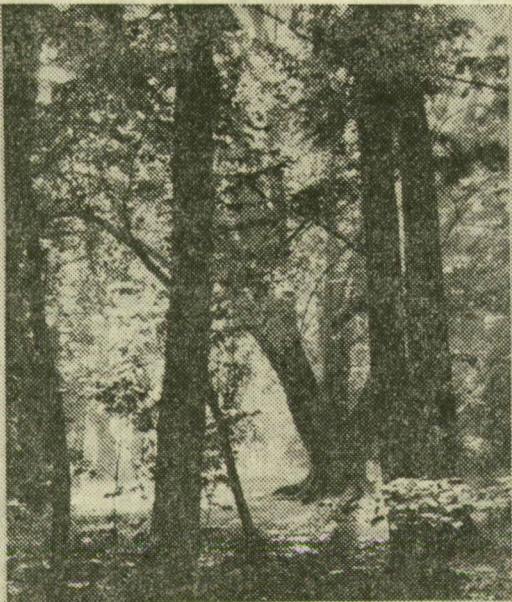
Az országgyűlés jogi bizottságának megbeszélése

A büntetés-végrehajtást szabályozó 1979-es törvényerejű rendelet és az új jogszabályok társadalmi hatását, érvényesülését vizsgálta csütörtökön az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottsága, amely — Gajdócsi István elnökletével — a kalocsai Büntetés-végrehajtó Intézetben tartotta ülését.

Juhász Lászlóné alezredes a kalocsai fegyház és börtön parancsnoka ismertette az intézet helyzetét. Mint monddta, az utóbbi négy évben végzett korszerűsítési, felújítási munkák nyomán jelentősen javultak a szociális körülmények. A büntetésüket itt töltő nők többsége az intézet saját üzemében, a visszaesők számára a csökkenő kalocsai Konfekcióipari Vállalatnál dolgozhat, de több helyi üzemen is foglalkoztatják őket. Az elítéltek életkora, az elkövetett bűncselekmények jellege, a visszaesők száma itt is az országos arányokat tükrözi. A rabokkal való foglalkozás fő célja a nevelés, a megváltozás szándékának fel-

resztése. Gondot fordítanak az iskolázatlanok oktatására is, a rabok közül tavaly 144-en végeztek el az általános iskola valamelyik osztályát. Szabad idejüket szak-körökben, ismeretterjesztő előadásokon, vetélkedőkön, tölthetik el. Gondot okoz, hogy az oktatáshoz, foglalkoztatáshoz nincs elég nevelő.

A képviselők ezt követően megtekintették az intézetet, tájékoztatók az itt élők munka- és életkörülményeiről, majd az ülés befejező részében összegezték a tapasztalatokat. Hangsúlyozták, hogy a nevelői és a pártfogói munka fejlesztésére különösen szükség van a visszaesők számára a csökkenő kalocsai Konfekcióipari Vállalatnál dolgozhat, de több helyi üzemen is foglalkoztatják őket. Az elítéltek életkora, az elkövetett bűncselekmények jellege, a visszaesők száma itt is az országos arányokat tükrözi. A rabokkal való foglalkozás fő célja a nevelés, a megváltozás szándékának fel-

Somogyi Károlyné felvétele

Féltett a Pepi-kert

A szarvaslak még most is Pepi-kertnek nevezik a hajdani Borza gróf száz évvel ezelőtt létesített csodálatos parkját, a Kertészeti Egylet tulajdonában levő arborétumot. A Körös partján fekvő, 82 hektárnyi területen 1600 növényfaj és -fajta példányai gyönyörködtek a látogatót. A hatalmas, kaliforniai óriás fenyő mellett sokféle örökzöld, lombhullató, díszfa és bokor váltakozik, napos tisztásokkal. A féltett park megővására, fejlesztésére és a kiszolgáló épületek felújítására idén 25 millió forintos rendkívüli állami támogatást kapott az arborétum igazgatósága, ezt az összeget két év alatt kell felhasználni. Százezer látogató keresi föl évente hazánk legnagyobb védett parkját, a Szegedtől 85 kilométerre fekvő szarvasi arborétumot.